

MARCIN MUSIOŁ

Pedagogizacja medialna rodziny

Zakres – uwarunkowania – dylematy

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego • Katowice 2013

Pedagogizacja medialna rodziny
Zakres — uwarunkowania — dylematy

NR 3065

Marcin Musioł

Pedagogizacja medialna rodziny
Zakres — uwarunkowania — dylematy

Redaktor serii: Pedagogika
Katarzyna Krasoń

Recenzent
Maciej Tanaś

Spis treści

Wstęp	11
Rozdział 1	
Koncepcja metodologiczna badań własnych	15
1.1. Charakterystyka planowanych badań	20
1.2. Problematyka badań	20
1.3. Hipotezy badawcze	22
1.4. Zmienne i ich wskaźniki	23
1.5. Wykorzystane metody, techniki i narzędzia badawcze	28
1.6. Teren badań i badana próba	32
Rozdział 2	
Proces pedagogizacji rodziny	39
2.1. Wiedza pedagogiczna przydatna rodzicom i prawnym opiekunom	41
2.2. Pojęcie pedagogizacji rodziny	44
2.3. Cele i zadania pedagogizacji rodziny	45
2.4. Pedagogizacja medialna rodziny	50
2.5. Cele pedagogizacji medialnej rodziny	53
2.6. Zakres pedagogizacji medialnej rodziny	55
2.7. Miejsce pedagogizacji medialnej rodziny	56
2.8. Planowanie, przygotowanie i przebieg działań pedagogizujących medialnie rodzinę	62
Rozdział 3	
Działania rodziców i opiekunów związane z wychowaniem i kształceniem przez media	65
3.1. Informacja w życiu jednostki i społeczeństwa	68
3.2. Media jako nośniki kultury	70
3.3. Media jako nośniki norm i wartości	76
3.4. Możliwości wykorzystywania mediów w procesie rozwoju dziecka oraz nastolatka	78
3.5. Możliwości wykorzystywania materiałów drukowanych w rozwoju i wychowaniu dziecka oraz nastolatka	84

3.6. Możliwości wykorzystywania mediów audialnych w rozwoju i wychowaniu dziecka oraz nastolatka	90
3.7. Możliwości wykorzystywania programów telewizyjnych w rozwoju i wychowaniu dziecka oraz nastolatka	96
3.8. Możliwości wykorzystywania programów komputerowych w rozwoju i wychowaniu dziecka oraz nastolatka	106
3.9. Możliwości wykorzystywania Internetu w rozwoju i wychowaniu dziecka oraz nastolatka	110
3.10. Możliwości wykorzystywania fotografii i filmów w rozwoju i wychowaniu dziecka oraz nastolatka	117
3.11. Media w systemie nagród i kar	124
Rozdział 4	
Działania rodziców i opiekunów związane z wychowaniem do mediów	127
4.1. Czas wolny dzieci i młodzieży	131
4.2. Cyberprzemoc	135
4.3. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do komunikacji interpersonalnej pośredniej	138
4.4. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z materiałów drukowanych	141
4.5. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z mediów audialnych	142
4.6. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z programów telewizyjnych	156
4.7. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do nauki i pracy z komputerem	188
4.8. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z gier komputerowych	199
4.9. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z usług internetowych	207
4.9.1. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do komunikowania się z wykorzystaniem usług internetowych	213
4.9.2. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z gier sieciowych	231
4.9.3. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z serwisu WWW	238
4.9.4. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do zamieszczania informacji w Internecie	253
4.9.5. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z portali społecznościowych	263
4.9.6. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z alternatywności typu <i>second life</i>	270
4.10. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z usług telefonii komórkowej	277
4.11. Przygotowywanie dzieci i nastolatków do korzystania z aparatu cyfrowego oraz z kamery cyfrowej	287

4.12. Uzależnienie od mediów	291
4.13. Manipulacja w mediach	301
Rozdział 5	
Edukacja medialna rodziny	309
5.1. Przygotowanie rodziców i opiekunów w zakresie systemów operacyjnych i oprogramowania użytkowego	312
5.2. Techniczne zabezpieczenia mające chronić dzieci przed zagrożeniami medialnymi	321
5.3. Programowe zabezpieczenia mające chronić dzieci przed zagrożeniami medialnymi	323
Rozdział 6	
Metodyczne aspekty pedagogizacji medialnej rodziny	337
6.1. Ustalenie potrzeb i/lub zainteresowań medialnych rodziców i prawnych opiekunów	339
6.2. Przygotowanie i prowadzenie zajęć pedagogizujących medialnie rodzinę — wyniki badań	348
Podsumowanie	355
Aneksy	365
Bibliografia	387
Indeks nazwisk	399
Summary	403
Zusammenfassung	404

Wyrosłem na chlebie, grach komputerowych,
japońskich filmach animowanych,
a jednak jeszcze nikogo nie zabiłem
ani nie próbowałem wylecieć przez okno...

I na pewno nie jest to zasługa cenzury,
która tak bardzo troszczy się
o ochronę biednych dziecięcych główek,
lecz raczej moich rodziców,
którzy wyjaśnili mi różnicę
pomiędzy fikcją, a rzeczywistością.

Julian, 20 lat

Wstęp

Szybko zachodzące zmiany w różnych sferach ludzkiego życia powodują, że współcześni rodzice i prawni opiekunowie dzieci oraz nastolatków muszą rozwiązywać problemy wychowawcze i opiekuńcze, z którymi nie musieli borykać się ich rodzice. Rozwiązując te problemy, szukają oni informacji lub porad nie u swoich rodziców, lecz u rówieśników lub w publikacjach, a w ostatniej dekadzie w Internecie. Wartość informacji czy porad pochodzących z sieci zależy od wielu czynników, a gdy rodzice nie potrafią tej wartości oszacować, mogą w działaniach z dziećmi czy nastolatkami popełniać błędy, a nawet wyrządzać im krzywdę. Jednocześnie dzieci i młodzież spędzające zbyt wiele wolnego czasu przed ekranem telewizora czy komputera wyrastają i funkcjonują w środowisku zagrażającym ich zdrowiu fizycznemu i psychicznemu (coraz więcej dzieci ma zaburzenia procesów umysłowych, trudności ze słuchaniem, z koncentracją uwagi, z odczuwaniem własnych emocji i z poruszaniem się w otoczeniu). Potrzebują one zatem pomocy rodziców w wyborze właściwych programów telewizyjnych czy komputerowych oraz we wskazywaniu wartościowych form spędzania czasu wolnego. Wielu rodziców jednak nie jest w stanie spełniać tych potrzeb, gdyż sami są coraz bardziej bezradni wobec problemów rozwojowych własnych dzieci, pozostawiając je samym sobie¹. Dlatego coraz większego znaczenia nabiera organizowanie, nie tylko w placówkach edukacyjnych, działań pedagogizujących rodzinę, podczas których rodzice i prawni opiekunowie mają możliwość nabycia lub poszerzenia swej wiedzy o opiece i wychowaniu oraz uzyskania odpowiedzi na nurtujące ich pytania, korzystając z wiedzy i umiejętności nauczycieli — wychowawców, pedagogów szkolnych, psychologów szkolnych lub innych specjalistów (lekarzy różnych specjalności, pielęgniarek, prawników, policjantów, pracowników ośrodków uzależnień, socjologów).

W dobie powszechnego dostępu do mediów elektronicznych korzystanie z nich może przyczynić się do rozwoju człowieka (w sferach poznawczych, kształcących, wychowawczych, aksjologicznych, społecznych, emocjonalnych, motywacyjnych i in.), ale także niesie z sobą wiele zagrożeń, zwłaszcza dla młodych użytkowników.

¹ B. ŚLIWERSKI: *Pedagogika dziecka. Studium pajdocentryzmu*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2007, s. 96.

ków. Od rodziców lub prawnych opiekunów dziecka czy nastolatka wymagane jest posiadanie kompetencji pozwalających przygotować je do korzystania z różnych przekazów medialnych. Kompetencje owe wychowujący powinni ukształtować m.in. podczas działań zwanych pedagogizacją rodziny, a ściślej — pedagogizacją medialną rodziny.

Naturalnym miejscem pedagogizacji medialnej rodziny są instytucje opiekuńcze, wychowawcze czy edukacyjne, do których dziecko uczęszcza, a osobami pedagogizującymi stają się pracownicy tych instytucji wychowawcy, nauczyciele, pedagodzy i psychologowie szkolni. Największe możliwości pedagogizacji występują w szkołach, w trakcie cyklicznie organizowanych spotkań z rodzicami. Pedagogizacja nie jest obowiązkowa, a do tego prowadzi się ją z osobami dorosłymi, dlatego od jej organizatorów wymagane są wiedza, umiejętności i takt. Proces pedagogizacji powinni rozpocząć od działań mających na celu ustalenie potrzeb rodziców i prawnych opiekunów, aby na ich podstawie opracować jej cele i tematykę. Pozwalają one na przyjęcie harmonogramu realizacji poszczególnych tematów oraz na ich merytoryczne i metodyczne przygotowanie. Pedagogizację, także medialną, powinna uzupełniać e-pedagogizacja, czyli materiały umieszczone na stronach internetowych, platformach e-learningowych oraz informacje e-mailowe czy SMS-owe o linkach do stron zawierających rzetelne i wartościowe pod względem merytorycznym treści pedagogizujące, o organizowanych spotkaniach specjalistów z rodzicami, o filmach ukazujących problemy wychowawcze i ich rozwiązywanie itp.

W trakcie pedagogizacji medialnej rodziny można wyróżnić trzy obszary kształtowania kompetencji medialnych rodziców lub prawnych opiekunów. Pierwszy z nich dotyczy wychowania i kształcenia przez media — obejmuje on możliwości wykorzystywania mediów do wspomagania kształtowania różnych sfer rozwojowych dziecka lub nastolatka oraz kształtowania jego systemu aksjornormatywnego. Drugi obszar to wychowanie do mediów — obejmuje on kształtowanie u rodziców i opiekunów kompetencji podejmowania wielokierunkowych działań mających na celu zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa dziecku lub nastolatкови korzystającemu z mediów, przede wszystkim przez jego wychowanie, a w dalszej kolejności — przez zabezpieczenia sprzętowe i programowe oraz kontrolę jego działań medialnych. Trzeci, najbardziej kontrowersyjny, obszar to edukacja medialna rodziców i prawnych opiekunów — obejmuje on kształtowanie ich kompetencji korzystania z narzędzi ICT. Kontrowersje dotyczące tej edukacji mają podwaliny zarówno egzystencjonalne (czy warto i potrzeba?), jak i finansowe (kto za to zapłaci?).

Problematyka intencjonalnej pedagogizacji medialnej stanowi nowość merytoryczną i metodyczną. Na polskim rynku wydawniczym nie opublikowano koncepcji pedagogizacji medialnej rodziny (rodziców oraz prawnych opiekunów), nie przeprowadzono też dotąd w naszym kraju oryginalnych badań empirycznych na losowo dobranej próbie, będącej reprezentatywną dla populacji generalnej. Sta-

tystyczna weryfikacja hipotez badawczych pozwala wnioski wysnute z opisanych w monografii badań uogólnić na populację generalną. Wnioski te są ważne nie tylko z punktu widzenia poznawczego, ale również praktycznego. Ich wdrożenie do praktyki pedagogicznej uświadomi rodzicom i prawnym opiekunom wady i zalety mediów, zwłaszcza elektronicznych, pozwoli bardziej świadomie zorganizować czas wolny ich dzieci, co będzie służyło ich wszechstronnemu rozwojowi, sprzyjało przeciwdziałaniu uzależnieniu od mediów, będzie miało nie tylko profilaktyczny charakter, ale pozwoli dorosłym, wychowującym dzieci i nastolatków, na stymulowanie ich prawidłowych zachowań w trakcie interakcji z mediami i przyczyni się do kształtowania ich kompetencji medialnych.

W układzie rozdziałów monografii zdecydowano się na nietypowe rozwiązanie. Rozpoczęto bowiem od rozdziału metodologicznego, gdyż w rozdziałach trzecim, czwartym, piątym i szóstym przeplatano wybrane zagadnienia z teorii mediów, mogące stanowić treści pedagogizacji, z wynikami badań empirycznych zrealizowanych przez autora, a dotyczących chęci uczestniczenia rodziców i prawnych opiekunów w działaniach pedagogizujących zawierających te treści, a także samooceny poziomu wiedzy z zakresu tych treści. Na zabieg taki zdecydowano się z powodu dużej liczby danych. W ramach sondażu diagnostycznego 750 rodzicom i prawnym opiekunom dzieci i nastolatków z czterech poziomów edukacyjnych z Bytomia zadano pytania w 59 kategoriach analizowanych treści. Do analiz zakwalifikowano 536 ankiet. Uzyskano tym samym 236 tabel (tylko dla zależności chęci uczestniczenia w pedagogizacji i samooceny wiedzy na temat tej pedagogizacji) oraz kilka tabel ujmujących inne zmienne. Dane umieszczone w każdej z tych tabel poddano weryfikacji statystycznej. Umieszczenie tych tabel z weryfikacją statystyczną w jednym rozdziale zawierającym analizę wyników badań własnych mogłoby być dla czytelnika niniejszej monografii zbyt uciążliwe. Drugą techniką badawczą był test w całości wypełniony przez 124 rodziców i prawnych opiekunów nastolatków z Gimnazjum nr 2 w Czerwionce-Leszczynach. Wyniki uzyskane w teście poddano weryfikacji statystycznej.

Przeprowadzone analizy wyników sondażu diagnostycznego oraz testu umożliwiły udzielenie następującej odpowiedzi na główne pytanie badawcze: Czynnikiem mającym decydujące znaczenie w określeniu celów i treści (a tym samym tematyki) działań pedagogizujących medialnie rodziców i prawnych opiekunów powinny być kompetencje medialne pedagogizującego (szczególnie zaś jego wiedza medialna), gdyż zależność między samooceną poziomu wiedzy medialnej rodziców i prawnych opiekunów a chęcią ich uczestniczenia w zajęciach pedagogizujących wystąpiła tylko w nielicznych przypadkach, wystąpił brak zależności między chęcią uczestniczenia w działaniach pedagogizujących a wiedzą medialną badanych, ich płcią, liczbą wychowywanych przez nich dzieci/nastolatków oraz wiekiem i płcią dzieci/nastolatków. Istniała natomiast statystycznie istotna zależność między wykształceniem rodziców i prawnych opiekunów a chęcią ich uczestniczenia w działaniach pedagogizujących. Mimo to, w planowaniu działań peda-

gogizujących wykształcenie rodziców i prawnych opiekunów nie jest właściwym czynnikiem mającym determinować wybór tematyki tych zajęć, gdyż nie tworzy się klas homogenicznych uwzględniających to wykształcenie, a bywa także, że na kolejnych spotkaniach zmieniają się uczestniczący w nich rodzice i prawni opiekunowie z różnym poziomem wykształcenia.

Do badań uzupełniających wykorzystano technikę obserwacji zajęć pedagogizujących rodzinę prowadzonych przez nauczycieli — wychowawców, specjalistów oraz autora.

W rozdziale pierwszym przedstawiono koncepcję metodologiczną badań własnych, opisując problemy i hipotezy badawcze, zmienne i ich wskaźniki, metody, techniki i narzędzia badawcze oraz teren badań i badaną próbę.

W rozdziale drugim scharakteryzowano pedagogizację rodziny, jej cele, zadania i formy. Korzystając z opracowań zarówno autorytetów pedagogiki, jak i pedagogów praktyków, ukazano uwarunkowania realizacji tych celów i zadań. Następnie opisano tytułową pedagogizację medialną rodziny.

W rozdziale trzecim skoncentrowano się na tematyce pedagogizacji dotyczącej możliwości wykorzystywania mediów we wspomaganiu rozwoju dziecka lub nastolatka. Ta część pedagogizacji powinna być traktowana podobnie jak opisane w następnym, czwartym, rozdziale, przygotowywanie dziecka czy nastolatka do bezpiecznego i racjonalnego korzystania z mediów.

Kolejny rozdział zawiera charakterystykę edukacji medialnej rodziców lub opiekunów, mającej na celu poszerzenie ich kompetencji medialnych, pozwalających im na wspomaganie wychowanka w procesie jego uczenia się korzystania z narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz w odrabianiu przez niego prac domowych z zajęć komputerowych lub informatyki.

Ostatni, szósty, rozdział mieści wskazówki metodyczne prowadzenia spotkań pedagogizujących medialnie rodzinę. Monografię kończy podsumowanie, w którym zamieszczono weryfikację hipotez, odpowiedzi na problemy badawcze oraz postulaty.

Zamieszczone w poszczególnych rozdziałach informacje o mediach nie miały na celu próby ich holistycznego opisu, lecz dobrane zostały z uwzględnieniem ich przydatności rodzicom lub opiekunom dzieci czy nastolatków i możliwości ich omawiania w ramach pedagogizacji medialnej rodziny.

Pragnę złożyć serdeczne podziękowania Panu prof. zw. dr hab. Stanisławowi Juszczykowi za cenne rady w trakcie powstawania tej monografii, oraz pracownikom bytomskich szkół: Szkoły Podstawowej nr 4, Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 51, Gimnazjum nr 3 z Oddziałami Sportowymi, Liceum Ogólnokształcącego nr 3 oraz Zespołu Szkół Budowlanych, a także Dyrektorowi Gimnazjum nr 2 w Czerwionce-Leszczynach za udzieloną pomoc w prowadzeniu badań.

Indeks nazwisk

- Adams Ernest 231
Amsterdamski Stefan 72
- Baron-Polańczyk Eunika 81
Bauman Sheri 136
Bauman Teresa 28
Bauman Zygmunt 70, 71
Bednarek Józef 17, 71, 197
Bereźnicki Franciszek 80
Boellstorff Tom 270
Brągiel Józefa 42
Brosch Anna 140
Bucholc Marta 17
Buczyńska Joanna 188
Budniak Alina 85
Butkiewicz Maria 92
- Carey James W. 138
Cher 145
Coles Robert 77
Czajkowska Marta 81
Czerepaniak-Walczak Maria 49
Czerwiński Kazimierz 138, 139
- Damaschk Anna 57
Darski Adam 146
Dąbrowska Aleksandra 138, 139
Denek Kazimierz 83
Drożdż Michał 130
Dudzikowa Maria 49
Dusza Bożena 54, 251
Dymara Bronisława 152
Dzieńdziura Krzysztof 67
Dzierzowska Irena 59
Dzikomska-Kucharz Anna 44, 47, 51
- Ejsmont Marek 87
- Ferguson George A. 29
Fiut Ignacy S. 131
Furmanek Marek 17, 84
- Gajda Janusz 17, 55, 92
Gaul Dorota 77
Giddens Anthony 72
Goban-Klas Tomasz 17, 18, 19, 71
Gogolek Włodzimierz 17, 334
Grabianowska Katarzyna 73, 111
Graszewicz Marek 83
Gruszczuk-Kolczyńska Edyta 70
Guilford Joy P. 32
- Hallada Marek 117
Hanel Constance 135
Hankała Andrzej 298
Harwas-Napierała Barbara 91
Hinduja Sameer 136, 331
Hoffmann Beata 153
Hornowski Tomasz 140
Huk Tomasz 28, 69, 77, 257, 278, 288
- Izdebska Jadwiga 19, 51, 73, 97, 157, 241
Izdebski Zbigniew 213, 241
- Jackson Janet 145
Jackson Michael 145
Jakubowicz Karol 64
Janczyk Janusz 81, 193
Janke Andrzej W. 42
Jankowska Dorota 117
Jankowska Hanna 277
Janusz Jacek 231
Jastrzębski Jerzy 83
Jędrzykowski Jacek. 238
Jędrzejewski Marek 73, 153

- Jończyk Izabela 327
Jundziłł Irena 45, 46
Jurkowski Andrzej 80, 81
Juszczak Stanisław 14, 17, 29, 49, 50, 53, 54, 55, 60, 69, 70, 79, 80, 81, 84, 85, 92, 97, 138, 140, 164, 193, 197, 203, 212, 238, 251, 302, 311
- Kawula Stanisław 42, 44, 45, 46, 48
Kelm Albin 42
Kikulska Mirosława 199
Kisiel Mirosław 69, 90, 288
Kojas Wojciech 70
Kołacz Marcin 80
Kołakowska Tamara 78
Komora Juraj 311
Kopek Renata 59
Kornaś-Biela Dorota 91
Korzekwa Lucyna 113
Kossowski Paweł 97
Kostelansky Alojz 302, 364
Kostrzewski Janusz 118
Krawczak Dorota 67
Kruszewski Krzysztof 110
Kukulska M. 199
Kumik Ewa 92
Kunowski Stefan 82
Kupisiewicz Czesław 19, 63, 80
Kurincová Viera 311
Kwiatkowska Wioletta 110
- Lasswell Harold 17, 18
Lepa Adam 130, 152, 157
Leszczuk Anna 97
Levinson Paul 277
Lewiński Dominik 83
Lewowicki Tadeusz 41, 54, 73, 80, 81, 83, 84, 129, 140, 212, 244, 251, 257, 330
- Łaszczyk Jan 106
Łobocki Mieczysław 19, 44, 57, 58, 67, 77, 117, 125, 130
- Machowski Michał 77
Madonna 146
Maliszewski Wojciech J. 138, 139
Mandal Agnieszka 153
Mazepa-Domagala Beata 84
McLuchan Marshall 17, 64, 156
- McQuail Denis 17, 19
Melezinek Adolf 351
Meller Ryszard 24
Melosik Zbyszko 49, 72
Mendalka Lucyna 208
Michałowski Lesław 153
Mielniczek Marcin 327
Mitas Andrzej W. 91
Modzelewski Mirosław 106
Morańska Danuta 81, 193, 330
Morbitz Janusz 17, 50, 67, 78, 202
Musioł Marcin 41, 49, 53, 55, 56, 60, 62, 73, 81, 112, 113, 157, 193, 230, 241, 251, 278, 288, 330, 364, 365, 369, 382
- Nęcka Edward 82
Niemierko Bolesław 19, 28, 62
Nowak Wojciech P. 97
- Okoń Wincenty 19, 42, 44, 62, 63
Orzechowski Jarosław 82
Osiński Zbigniew 111
Osmańska-Furmanek Wielisława 17, 84, 238
- Papierniak Henryk 351
Patchin Justin W. 136, 331
Pawlica Beata 185
Pączek Katarzyna 327
Perzycka Elżbieta 17, 67, 252
Petlak Erich 112
Piaget Jean 78
Pietkiewicz Maria 92
Pilch Piotr 231
Pilch Tadeusz 28
Pisarek Walery 18
Podgórecki Józef 138, 139
Podivinská Mária 86
Polewczak Irena 70, 79
Pomirska Zofia 90
Pomykało Wojciech 44
Przechrzta Maciej 252
Przeclawska Anna 72, 73
Przetacznik-Gierowska Maria 42, 67
Putin Władimir W. 302
Putkiewicz Zygmunt 82
- Rabczewska Dorota 146
Radziejewicz-Winnicki Andrzej 311
Reber Arthur S. 188

- Rocławski Bronisław 91
Rothenberg Michael B. 130, 243
Różycka Martyna 327
Rymar Dariusz 91
- Sadowski Bogdan 82
Sadza Agata 270
Šatánek Juraj 311
Sawicka Antonina 57
Schiller Herbert 68
Seidler Peter 311
Siemieniecka Dorota 71, 73, 229, 244
Siemieniecki Bronisław 17, 41, 54, 55, 68, 73, 80, 81, 83, 84, 92, 111, 117, 129, 130, 140, 188, 212, 229, 244, 251, 257, 305, 321, 323, 330
Siemińska-Łosko Agnieszka 71, 73
Simon Lee 51
Skibińska Małgorzata 28
Skrzydlewski Wojciech 50
Sokołowski Marek 87, 131, 185, 208, 241, 245
Spielberg Steven 102
Spock Benjamin 130, 243
Strelau Jan 80, 81, 82
Strykowski Wacław 53, 54, 80
Suska Dorota 245
Szcucka Natalia 17
Szewczyk Lidia 49
Sztompka Piotr 67, 76
Szulżycka Alina 17, 72
Szymura Błażej 82
- Śliwerski Bogusław 11, 44, 49, 129, 208
- Tadeusiewicz Ryszard 68
Takane Yoshio 29
Tanaś Maciej 17, 71, 83, 110, 295, 298
Theiss Wiesław 73
Timberlake Justin 145
Tokarska Urszula 45
Trempała Janusz 91
Trolley Barbara C. 135
- Uchyła-Zroski Jadwiga 91, 152
- Waligóra-Huk Anna 137
Wallace Patricia 140
Watoła Anna 80
Wawer Rafał 69
Wawrzak-Chodaczek Mirosława 157, 203
Wenta Kazimierz 17, 55, 67, 79, 92, 129, 252, 321
Widawska Edyta 185
Wieczorkowski Kazimierz 71, 110
Wieloch Mateusz 231
Wiig Elisabeth H. 156
Wiig Karl M. 156
Wiśniewski Michał 185
Włodarski Ziemowit 42, 67
Wnuk-Lipiński Edmund 72
Wojtyniak Józef 32
Woźniak Paulina 81
- Zaczyński Władysław 17,
Zakrzewski Andrzej 81
- Żarkiewicz-Pacak Aleksandra 97

Marcin Musioł

Media pedagogization of a family
Scope — conditions — dilemmas

Summary

The first chapters of the book analyze the possibilities and needs of taking actions medially pedagogizing a family in the following three areas.

- education and teaching through the media — it covers the possibilities of using the media to facilitate the process of shaping different developmental spheres of a child or a teenager, as well as shaping his/her axio-normative system.
- education to the media — it consists of shaping parents' and carers' competences of taking multi-dimensional actions aiming at providing a child or a teenager with maximum safety, making use of the media, above all through his/her education, and, further on, equipment and programme protection, as well as controlling his/her media actions.
- media education of parents and carers — it contains shaping their competences in order to make use of the information-communication technology tools.

The third chapter concentrates on the issue of pedagogization concerning the possibilities of using the media when facilitating the process of child or teenager development. This part of pedagogization should be treated in a similar way to a child or a teenager preparation for a safe and rational usage of the media described in the next chapter.

The next chapter includes a characteristic of the media education for parents or carers, aiming at broadening their media competences, allowing them to support their foster children or teenagers in the process of their learning, using the information-communication technology tools and doing homework in computer science or information technology classes.

The last chapter involves methodological tips of how to conduct meetings medially pedagogizing a family.

The book closes with a summary where the verification of hypotheses, as well as answers to research problems and postulates are provided.

Pieces of information on the media presented in particular chapters were not to describe it holistically, but were selected taking into account their usefulness for parents or carers of children or teenagers, and possibilities of discussing them within the scope of the media pedagogization of a family.

Marcin Musioł

Mediale Pädagogisierung der Familie Bereich — Bedingungen — Dilemmata

Zusammenfassung

In den ersten Kapiteln der vorliegenden Monografie werden die Möglichkeiten und die Notwendigkeit der Maßnahmen zur medialen Pädagogisierung der Familie besprochen. Diese Maßnahmen betreffen drei folgende Bereiche:

- Erziehung und Ausbildung mittels der Massenmedien — die Gelegenheit, Massenmedien bei Unterstützung verschiedener Entwicklungsstufen des Kindes oder des Teenagers anzuwenden und deren axionormativen System zu bilden,
- Erziehung zur Benutzung der Massenmedien — die Entwicklung bei Eltern und Betreuern von den Fähigkeiten, die ihnen ermöglichen, dem die Massenmedien benutzenden Kind/Teenager die Sicherheit zu gewährleisten: durch den Gebrauchs- und Programmschutz und durch die Aufsicht über die mediale Aktivität des Kindes/Teenagers;
- mediale Ausbildung der Eltern und Kuratoren — die Entwicklung von deren Fähigkeit, bestimmte informations-kommunikative Technologie anzuwenden.

Das dritte Kapitel konzentriert sich auf die Pädagogisierung mittels Massenmedien, die die Entwicklung des Kindes/Teenagers unterstützen sollte. Diese Form der Pädagogisierung soll das Kind/den Teenager auf sichere und vernünftige Benutzung der Massenmedien vorbereiten.

Das nächste Kapitel beinhaltet die Charakteristik der medialen Ausbildung der Eltern oder Betreuer, die als Ziel hat, mediale Kompetenzen der Eltern zu erweitern, damit sie ihrem Kind die informationskommunikative Technologien beibringen und bei der Hausarbeit in Informatik helfen können.

In dem letzten Kapitel findet man methodologische Hinweise über mediale Pädagogisierung der Familie.

Am Ende der Monografie gibt es ein Resümee, in dem verschiedene Hypothesen, Forschungsprobleme und -postulate verifiziert wurden.

Die in den einzelnen Kapiteln enthaltenen Informationen über Massenmedien sollten nicht holistisch dargestellt werden, sondern bezweckten, den Eltern/Betreuern bei medialer Pädagogisierung der Familie behilflich zu sein.

Redakcja
Barbara Konopka

Projekt okładki i stron działowych
Edward Wilk

Redakcja techniczna
Małgorzata Pleśniar

Korekta
Lidia Szumigała
Mirosława Żłobińska

Łamanie
Alicja Załęcka

Copyright © 2013 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISBN 978-83-226-2199-8 (wersja drukowana)

ISBN 978-83-8012-219-2 (wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 25,5. Ark. wyd. 34,0. Papier offset.
kl. III, 90 g. Cena 52 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

MARCIN MUSIOŁ

Pedagogizacja medialna rodziny

Zakres – uwarunkowania – dylematy

Cena 52 zł (+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-219-2